

ด่วนที่สุด

ที่ กท ๐๒๐๗/๑๖๖๖

กวด. 110
วันที่ 25 ก.ค. 65
เวลา 15.40 น.

สลด. (eMail)

ส่ง : กวด.

รับที่ : 87613/65

25 ก.ค. 2565 เวลา 15.30 น.

กระทรวงกลาโหม

ถนนสนามไชย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างบันทึกความตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงกลาโหมแห่งสหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการจัดนายทหารติดต่อของกองทัพไทยประจำกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างบันทึกความตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงกลาโหมแห่งสหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการจัดนายทหารติดต่อของกองทัพไทยประจำกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๒. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วน ที่ กต ๐๘๐๕/๔๐๓ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓
๓. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๑๐๒/๘๘๕ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๔
๔. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๑๑๐๒/๓๗๓ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕

กระทรวงกลาโหมขอเสนอร่างบันทึกความตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงกลาโหมแห่งสหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการจัดนายทหารติดต่อของกองทัพไทยประจำกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก (Memorandum of Agreement between the Ministry of Defence of the Kingdom of Thailand as Represented by the Royal Thai Armed Forces and the Department of Defense of the United States of America as Represented by U.S. Indo - Pacific Command Regarding the Assignment of Liaison Officers to U.S. Indo - Pacific Command) ซึ่งเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เห็นชอบให้กระทรวงกลาโหมจัดทำแถลงการณ์วิสัยทัศน์ร่วมระหว่างไทย - สหรัฐฯ ค.ศ. ๒๐๒๐ ว่าด้วยการเป็นพันธมิตรด้านการป้องกันประเทศ (Joint Vision Statement 2020 for the Thai - U.S. Defense Alliance) ซึ่ง นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กับ นาย Mark Esper รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา (ตำแหน่งในขณะนั้น) ได้ลงนามร่วมกัน เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ ศาลาว่าการกลาโหม โดยเป็นเอกสารในการกำหนดกรอบแนวทางการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการป้องกันประเทศระหว่างไทย - สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ ฝ่ายสหรัฐอเมริกาได้เสนอร่างบันทึกความตกลงฯ ให้ฝ่ายไทย (กองบัญชาการกองทัพไทย) พิจารณาในที่ประชุมความร่วมมือทางทหารระหว่างไทย - สหรัฐอเมริกา ระดับฝ่ายเสนาธิการอาวุโส (Thai - American Consultation Senior Staff Talks: THAI TAC SST) ครั้งที่ ๒๑ ระหว่างวันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ มลรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา และทั้งสองฝ่ายได้ร่วมพิจารณาปรับแก้ถ้อยคำตามลำดับจนได้ข้อยุติแล้ว

๑.๒ ฝ่ายสหรัฐอเมริกาแจ้งว่า ปัจจุบันมีกระทรวงกลาโหมมิตรประเทศที่ส่งนายทหารติดต่อไปปฏิบัติหน้าที่ ณ กองบัญชาการกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก (U.S. Indo - Pacific Command: USINDOPACOM) ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และแคนาดา

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างบันทึกความตกลงฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเนื่องจากร่างบันทึกความตกลงฯ มีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งก่อให้เกิดพันธกรณีในระดับรัฐบาลภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก มีกำหนดลงนามร่วมกันในร่างบันทึกความตกลงฯ ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๕ จึงขอความกรุณาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ เพื่อให้มีระยะเวลาเพียงพอในการจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ร่วมลงนามในร่างบันทึกความตกลงฯ ดังกล่าว

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

ร่างบันทึกความตกลงฯ เป็นเอกสารที่กำหนดรายละเอียดในการส่งนายทหารติดต่อกองทัพไทยไปปฏิบัติหน้าที่ ณ กองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๔.๑ ร่างบันทึกความตกลงฯ ประกอบด้วย ๑) คำนิยาม ๒) ขอบเขต ๓) หน้าที่และการปฏิบัติ ๔) ข้อตกลงทางการเงิน ๕) การรักษาความปลอดภัย ๖) สาระสำคัญด้านเทคนิคและด้านธุรการ ๗) วินัยและการถอดถอน ๘) การอ้างสิทธิ ๙) การระงับข้อพิพาท และ ๑๐) วันที่มีผลบังคับใช้ การแก้ไข ระยะเวลาที่มีผลบังคับใช้ และการสิ้นสุด

๔.๒ การส่งกำลังพลของกองทัพไทยไปปฏิบัติหน้าที่นายทหารติดต่อกำหนดชั้นยศ พันเอก/นาวาเอก/นาวาอากาศเอก ถึงชั้นยศ พันเอก/นาวาเอก/นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือน พันเอก (พิเศษ)/นาวาเอก (พิเศษ)/นาวาอากาศเอก (พิเศษ) โดยมีห้วงเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่าง ๑๒ ถึง ๓๖ เดือน หรือเป็นไปตามที่ทั้งสองฝ่ายตกลงกัน

๔.๓ นายทหารติดต่อกับมีขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบในการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือทางทหารระหว่างกองทัพไทยกับกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก รวมทั้งสามารถเป็นผู้แทนกองทัพไทยในการเข้าร่วมการประชุม การฝึก และกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกาเชิญ หรือฝ่ายไทยแสดงความประสงค์ที่จะเข้าร่วม

๔.๔ กองทัพไทยเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในการไปปฏิบัติหน้าที่ของนายทหารติดต่อกโดยฝ่ายสหรัฐอเมริกาจะรับผิดชอบในการจัดสถานที่ปฏิบัติงานและการประสานงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทหารติดต่อก

๔.๕ บันทึกความตกลงฯ ฉบับนี้ มีอายุ ๑๐ ปี นับจากวันลงนาม และสามารถยกเลิกโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรแจ้งความประสงค์ของอีกฝ่ายหนึ่ง

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ค่าใช้จ่ายสำหรับการส่งนายทหารติดต่อกของกองทัพไทยไปปฏิบัติหน้าที่ ณ กองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก ภายใต้บันทึกความตกลงฯ ฉบับนี้ ในส่วนที่กองบัญชาการกองทัพไทยรับผิดชอบ จะใช้งบประมาณในส่วนที่กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย) ได้รับการจัดสรรประจำปี โดยไม่ขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติม

๖. ประโยชน์ที่ได้รับ

การจัดทำร่างบันทึกความตกลงฯ เพื่อส่งนายทหารติดต่อกของกองทัพไทยไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการติดต่อประสานงานและยกระดับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพไทยและกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก รวมทั้งเป็นการเน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ที่ดีและการขยายขอบเขตความร่วมมือทางทหารระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาให้มีความหลากหลายมิติ อาทิ การฝึกร่วม/ผสม การศึกษาและอบรมทางทหาร และการประชุม สัมมนา ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาความสัมพันธ์ทางทหารระหว่างทั้งสองประเทศมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

๗. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างบันทึกความตกลงฯ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒, ๓ และ ๔ สรุปได้ดังนี้

๗.๑ ประเด็นสารัตถะและถ้อยคำ ไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างบันทึกความตกลงฯ หากกระทรวงกลาโหมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

๗.๑.๑ การคงถ้อยคำเดิมในข้อ ๘ การอ้างสิทธิ (Article VIII Claims) ในข้อ ๘.๑.๑ และ ๘.๑.๒ กระทรวงการต่างประเทศยืนยันความเห็นว่าการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของร่างบันทึกความตกลงฯ ในประเด็นดังกล่าวเป็นไปเพื่อความชัดเจนว่า ข้อเรียกร้องตาม ข้อ ๘.๑.๑ และ ๘.๑.๒ ของร่างบันทึกความตกลงฯ จะไม่สละสิทธิการฟ้องร้องต่อกรณีที่เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือการจงใจกระทำความผิดของนายทหารหรือเจ้าหน้าที่พลเรือนที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม หากกระทรวงกลาโหมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วไม่มีข้อขัดข้องต่อข้อเสนอของฝ่ายสหรัฐอเมริกา เนื่องจากการสละสิทธิในการฟ้องร้องดังกล่าวจะรวมเฉพาะกรณีระหว่างคู่ภาคี โดยไม่เป็นการจำกัดสิทธิส่วนบุคคลของนายทหารติดต่อกับการฟ้องร้องผู้ละเมิด ฝ่ายไทยจึงไม่เสียประโยชน์ กระทรวงการต่างประเทศก็ไม่มีข้อพิจารณาเพิ่มเติมอื่นใด

๗.๑.๒ การตัดถ้อยคำในข้อ ๑๐.๗ เดิม ที่เกี่ยวกับ Letter of Offer and Acceptance (LOA) ออกทั้งหมด กระทรวงการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องต่อการตัดถ้อยคำดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการที่ในร่างบันทึกความตกลงฯ ได้มีการตัดถ้อยคำการนิยามของ LOA ออกด้วยแล้ว

๗.๑.๓ การเพิ่มเนื้อหาในข้อ ๕ การรักษาความปลอดภัย (Article V Security) ในข้อ ๕.๕ ตามที่กระทรวงกลาโหมแจ้งว่า ถ้อยคำเดิมของร่างบันทึกความตกลงฯ ครอบคลุมเฉพาะการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางทหาร โดยไม่มีรายละเอียดการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานร่วมกับกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก ดังนั้น การปรับเปลี่ยนถ้อยคำตามที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกาเสนอจะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายไทยมากยิ่งขึ้น และจะสนับสนุนการปฏิบัติงานของนายทหารติดต่อกองทัพไทยให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดส่งนายทหารติดต่อกองทัพไทยเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ ณ กองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องในการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของฝ่ายสหรัฐอเมริกา ดังกล่าว

๗.๒ ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ร่างบันทึกความตกลงฯ เป็นเอกสารที่กำหนดรายละเอียดในการส่งนายทหารติดต่อกองทัพไทยไปประจำกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก โดยมีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นการทำหนังสือสัญญาตาม มาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน แต่ไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และในการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำและลงนามร่างบันทึกความตกลงฯ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) รวมทั้งส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จะต้องส่งต้นฉบับของความตกลงฯ ที่ได้มีการลงนามแล้ว มาเก็บรักษาไว้ที่กระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย)

ทั้งนี้ กระทรวงกลาโหม โดยกองบัญชาการกองทัพไทยได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของกระทรวงการต่างประเทศเรียบร้อยแล้ว โดยฝ่ายสหรัฐอเมริกาขอให้คงข้อความเดิมใน ข้อ ๘.๑.๑ และ ๘.๑.๒ เนื่องจากการสละสิทธิในการฟ้องร้องดังกล่าวจะครอบคลุมเฉพาะระหว่างคู่ภาคี โดยไม่เป็นการจำกัดสิทธิส่วนบุคคลของนายทหารติดต่อกับการฟ้องร้องผู้ละเมิด ดังนั้น การคงข้อความเดิม ฝ่ายไทยจึงไม่เสียประโยชน์

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงกลาโหมขอความกรุณาสํานักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๘.๑ เห็นชอบต่อร่างบันทึกความตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงกลาโหมแห่งสหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการจัดนายทหารติดต่อกองทัพไทยประจำกองกำลังสหรัฐอเมริกา ภาคพื้นอินโด - แปซิฟิก

๘.๒ ให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ร่วมลงนามในร่างบันทึกความตกลงฯ โดยให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ร่วมลงนามในร่างบันทึกความตกลงฯ ดังกล่าว

๘.๓ หากมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของร่างบันทึกความตกลงฯ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญ ให้กระทรวงกลาโหมพิจารณาดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

โทร. ๐ ๒๒๒๓ ๕๕๒๖

โทรสาร ๐ ๒๒๒๓ ๕๕๒๖